

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Főkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
üzletében. Ujvidéken: Schaffer Péter könyvkereskedésé-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Alapította:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 20 K. — Fél évre 10 K. — Negyed évre 5 K
Tanulóknak, aljegyzőknak, írásoknak, földműveseknek és szeré-
nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 16 kor. féltre 8 kor
negyedévre 4 kor.

Megjelenik hetenként.

A nyomorgó tisztviselő.

Megvesztegetés vétsége miatt vonta felelősségre a szabadkai törvényszék Basch József nevű csantavéri községi végrehajtót, mert állítólag a felektől hivatalos kötelességének teljesítéséért a hagyatéki leltározás gyors és alapos elvégzéséért kisebb-nagyobb összegeket kért. A vádlott azzal védekezett, hogy 900 korona évi fizetéséből a mai nagy drágaságban nem tud megélni családjával és ezért egyik-másik ismerősétől kölcsönöket vett fel. Az indokolásban kimondotta a bíróság, hogy 900 koronából a mai drágaság mellett megélni nem lehet. Ez enyhíti a vádlott eljárását és büntetlen előéletére való tekintettel a büntetés végrehajtását felfüggesztése indokolt. A kir. Kuria e hó 15-én foglalkozott a semmisségi panaszokkal. A Kuria a törvényszék ítéletét helybenhagyta, de az ítélet felfüggesztését mellőzte. Az ítélet indokolása, amiből elismeri, hogy a 900 korona fizetésből lehetetlen megélni, de a közhivatalnoknak kétszeresen vigyázni kell hivatali tisztességére.

Igaz van a Kuriának, hogy a közhivatalnoknak fokozottan kell vigyáznia hivatali tisztességére. De még igazabb az, amit a szabadkai törvényszék mondott ítéletében: hogy kilencszáz koronából a mai viszonyok között megélni lehetetlen.

Ha komoly, ügybuzgó, tisztességes hivatalnok akarunk nevelni, akkor mindenekelőtt gondoskodjunk megélhetéséről. Mert az a tisztviselő, aki családjával együtt nyomorogni kénytelen, aki üres gyomorral és rongyos ruhában fagyoskodva kénytelen terhes hivatását teljesíteni, az könnyen letér a kötelességtudás és tisztesség útjáról.

A Basch végrehajtó szomorú esetéből vonják le a következtetést a mi sivár lelkű, fukar képviselőtestületeink. Ha tisztviselők, községi alkalmazottak a háborúokozta rettenetes állapotok kényszerítő hatása alatt fizetésemelést kérnek, tanúsítsanak járátuk jóindulatát, szeretetét. Hozzanak olyan határozatokat, melyeken az emberiség szeleme vonul végig s mely méltó ehhez a nagy vármegye jóhíréhez. Mert a Kuriának szóbanforgó ítélete nemcsak Baschra vet sötét árnyékot, hanem Csantavér községére is.

A magyar egységes front.

Tanulni az ellenségtől sem szégyen. Az entent ismét elhatározta az egységes frontot. Egyszerre, közösen kezdjék meg az ostromot. De hát másban nincs is »egységes«. Hiszen oly ellenséges elemekből áll, melyet csupán a gyűlölet ragaszt össze. Micsoda tragikomikus komédia! Liberalis köztársaság, — cári zsarnokság; fennhéjázó angolság, — áruló olasz; királygyilkos szerb — álnok román stb egy bandában, kik alattomban utálják egymást s örülnek egymás pusztulásán, — de látszólag összeöltöztek az ellenfél legyűrésére.

Ugy tetszik, mintha a magyar ellen-
zékben némi hasonlóságot találnék ehhez,
— van abban 48, van 67, van 48+67, van

pártonkívüli; van liberális, van reakciós, és nem mondhatnám, hogy valami nagyra becsülik egymást, ... de azért egységes frontba léptek közös céljuknak, Tiszának kibuktatására, vagyis magyarán: a bársonyszékek elfoglalására.

Hogy pedig ebben a zavaros időkből is képesek megzavarni a parlament békéjét s kockára tenni nagy érdekeket, bizonyára kell olyan levlüknek lenni, mellyel boldogabbá bírnák tenni a magyart, s a nagyobb fejlődés útjára terelni a nemzetet. Mert ha nincs ilyen kész tervük, akkor csakugyan erősebb bennük a személyes gyűlölet s hiú önzés, mint az ország érdeke.

Hogy pedig mi reményt fűzhet hozzájuk a nemzet, jó lesz elővenni a memoriát; mert ezeknek az uraknak több vezérférfia ült már a bársonyszéken s tartotta markában a kormány gyeplőjét. Jó lesz tehát megemlékezni a híres koalíciós kormányról, hogy mit cselekedtek? mit hagytak magok után s így mit várhat tőlük az ország? Emlékezzünk csak a programjukban tett fényes ígéretekre, s arra, hogy minő nagy garral jöttek, s micsoda hősiességű győzedelmes pőzban szállották meg a hatalom magaslatait!

Megcsinálták saját szájuk ize szerint a házzsabályrevíziót, hogy belakathassák az ellenük megnyilvánulni akaró ajkakat. Elnökök több képviselőtől vonta meg a szót egy óra alatt, mint az előző parlament elnöke egész év alatt; az alkotmánygarantiákat megnyomorították; a kiegyezésnél pedig még a függőt is kiengedték fülükből szedetni Ausztriától. Elpaktáltak az önálló vámterületet, felemelték a quotát, önálló hadseregéről, personal unióról még csak mukanni sem mertek. Itthon pedig üldöztek minden ellenfellet. Szegény hivatalnokokat megfosztották állásaiktól s koldusbotra juttatták családjaikat. Fő emberük kevély nyilatkozata »menjenek sétálni« sokáig nyilallott a szivekben.

Arról is jó lesz megemlékezni, hogy ezek az urak buktatták ugyan meg Tiszát, de mikor megindult alattuk a föld, s megintogtak a bársonyszékek, ugyanők ajánlották fel az elnökséget annak a Tiszának, a kit ők neveztek ki előbb hazaárulónak?

No már most, ha olyanok akarnak elfoglalni a bársonyszékeket, kik mögött nincs ilyen múlt, kiknek kezében még nem volt a kormány gyeplője, azokról még fel lehetne tételezni a zsidó gyerek választát: tudsz e hegedülni? ... Nem tudom, hogy tudok e, mert még nem próbáltam, s ezeknek meg lehetne bocsátani a történetét, de akik oly bántóan gixereztek már, akik fals hangokkal gyötörték a közönséget, azoktól újra kiállni a podiumra, s mellüket verve ki akarnák buktatni Európa egyik legnagyobb férfiát, Magyarország büszkeségét, mégis nagy vakmerőség s durva játék a nemzet memoriájával.

Hetessy Viktor.

— A főispán Budapesten. Dr. Purgly Sándor főispán sürgős természetű megyei ügyben e hó 16-án, kedden Budapestre érkezett. Másnap már visszautazott szék-helyére.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Zombor, 1917. jan. 10. (Saját tudósítónktól) Bács Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága e hó 9-én tartotta e havi ülését dr. Purgly Sándor főispán elnökségével.

Az egyes hivatalok vezetői eme jelentéseket terjesztették elő:

A középítkezésről Fuchs István műszaki tanácsos ezeket jelentette:

A fenntartási kavicsszállítása úgy az állami mint a trvh. közutakon folyamatban van. A szükséges fedanyag Frank I. és társa osijeki vállalkozó cég terhére megrendeltetvén, az anyag ugyancsak vállalkozó terhére az utra kifuvartatik.

Deutsch Imre budapesti vállalkozó által eddig szállított kavicsnak a vizirakodókról a trvh. közutakra való kifuvarovazása szintén vállalkozó terhére eszközözteték.

Az engedélyezett utépítésekre vonatkozólag tisztelettel jelentem hogy:

A szenttamás—turja—nádaljai trvh. közut 10—12 km. szakaszán a házilag engedélyezett munkák folyamatban vannak. Az alapkövezés és kavicsolás már befejezetett.

Az ujvidék—szegedi trvh. közut Óbecse és Bácsföldvár közötti szakaszán a lejárók kiépítése, valamint:

Az ugyanezen uton engedélyezett kocka burkolat javításához szükséges kőanyagnak szállítása folyamatban van.

A kerény—kossuthfalva—topolyai trvh. közut 18 580—18 850 km. szakaszán a kereskedelemügyi m. kir. minister Ur által elrendelt nyári utrendezés és árokburkolás befejezetett.

Az ujvidék—szegedi trvh. közut Bácsföldvár és Temerin közötti szakaszában végzett utépítési munkák feülvizsgálatván, a leszámolási munkák folyamatban vannak.

Az utiszemélyzet a rendes utfenntartási munkálatokkal foglalkozott.

A közadózásról Fodor Mihály kir. pénzügyigazgató a következőket jelentette. Befolyt:

Egyenes adóban. Az 1916. évi december hóban befizetteit 819977 K 13 f., az 1915. évi december hóban 864654 K 58 f., az elmúlt hóban a befizetés kevesebb 44677 K 45 f. Az 1916. évi január hó 1-től december hó végéig befizetteit 7876238 K 22 f., a múlt év hason időszakában 8975392 K 61 f., ez évben a befizetés kevesebb 1099153 K 70 f.

Hadmentességi díjban. Az 1916. évi december hóban befizetteit 6242 K 50 f., az 1915. évi december hóban 8938 K 74 f., az elmúlt hóban a befizetés kevesebb 2696 K 24 f. Az 1916. évi január hó 1-től december hó végéig befizetteit 21712 K 82 f., a múlt év hason időszakában 29785 K 87 f., ez évben a befizetés kevesebb 8073 K 05 f.

Bélyeg- és jogilletékben. Az 1916. évi december hóban befizetteit 197757 K 57 f., az 1915. évi december hóban 163781 K 43 f., az elmúlt hóban a befizetés több 33976 K 14 f. Az 1916. évi január hó 1-től december hó végéig befizetteit 2651521 K 25 f., a múlt év hason időszakában 1728802 K 33 f., ez évben a befizetés több 921718 K 92 f.

Fogyasztási és italadóban. Az 1916. évi december hóban befizetteit 178614 K 10 f., az 1915. évi december hóban 93851 K 20 f., az elmúlt hóban a befizetés több 84762 K 90 f. Az 1916. évi január hó 1-től december hó végéig befizetteit 1209396 K 75 f., a múlt év hason időszakában 1179271 K 99 f., ez évben a befizetés több 30124 K 76 f.

Tanítói nyugdíjban. Az 1916. évi december hóban befizetteit 3898 K 78 f., az 1915. évi december hóban 5918 K 33 f., az elmúlt hóban a befizetés kevesebb 2019 K 55 f. Az 1916. évi január hó 1-től december hó végéig befizetteit 99867 K 32 f., a múlt év hason időszakában

125830 K 36 f., ez évben a befizetés kevesebb 25963 K 04 f.

A közoktatásügyről Faragó János kir. tanfelügyelő jelentette: A vallás és közokt. min. a nem állami tanítók fizetésének rendezése céljából az elmúlt hónapban 1100 K államszolgálat utalványozott.

Nótáros Döme volt határőrvidék községi népiskolai tanító hasonló minőségben Perlaszról Sajkásgyörgyére áthelyeztetett.

Henczy Irén okl. tanítónő áll. tanítónővé kineveztetvén szolgálattételre a kölpényi áll. népiskolához rendeltetett ki. Hasonló módon Szabó József Csantavérre, Hajdu Ilona Zentára és Szepesvács Milán Zsabayra osztatott be ideiglenes szolgálatra.

A közegészségügyről dr. Spitzer István főorvos jelentése: A ferde betegségek közül egyedül a *vörheny* lépett fel nagyobb mértékben és járványszerűen. December hó 15 ig összesen 64 újabb megbetegedést jelentettek, főképpen az apatini járásban *Apatinban* és *Bácszentivánon* lépett fel járványszerűleg. Jelenleg a járvány enyhül. December hó első felében 132 beteg volt ápolás alatt, ezek közül gyógyult 44, meghalt 14, ápolás alatt volt 84.

Hasi hagymában december 15 ig 11 új megbetegedés történt. Összesen ápolgatott 45, gyógyult 22, meghalt 5, ápolás alatt volt 18 beteg.

Roncsló toroklobban december 15 ig 30 új megbetegedés volt. Ápolás alatt állott összesen 39, gyógyult 24, meghalt 7, ápolás alatt volt 8.

Az állategészségügyről Skála Ferenc főállatorvos ezt jelentette: A ragadós állati betegségek közül a lépfene 1, veszettség 3, ragadós száj és körömfajás 2, sertéspeszi 1 községben állapított meg. Ezzel szemben lépfene 2, veszettség 11, ragadós száj- és körömfajás 7, rümkór 2, sertéspeszi 10 községben nyilvánított megsejűnté.

Az ötödik hadikölcsön.

— Saját tudósítinktól. —

Jánoshalma A *Jánoshalmi Takarékpénztárnál* 610 000 koronát jegyeztek az ötödik hadikölcsönre. Ez a szép eredmény a lakosság hazafias felbuzdulásán kívül az intézet derék, ügybuzgó igazgatójának: dr. *Holländer Adolf*, *Nagy Pál Sándor*, *Zámbo Ignác* vezetőknek és *Szobonya Pál* főkönyvelőnek köszönhető.

Titel A *Csajkáskerületi Takarékpénztárnál* 533,200 koronát jegyeztek az ötödik hadikölcsönre. Hogy ebben a nemzetiséglakta községben ilyen szép összeg jött össze, az első sorban *Szemző János* elnöknek és *Maugsch Lajos* főkönyvelőnek, az érdeme, akik ebben az irányban fáradhatatlan tevékenységet fejtettek ki.

Bácsalmás A *Bácsalmás és Vidéke Takarékpénztárnál* összesen 69 000 koronát jegyeztek. Peintz László 30 000, Tumbasz Béla 20 000, Hónig Antal 10 000, Csöke György 4000 koronát jegyezték. Tekintetbe véve, hogy az intézet ügyvezetője és könyvelője bevonult s így megcsappant létszámú intézőség dolgozik, az eredmény e fiatal pénztárnál kiegészítőnek mondható.

Kishegyes Az ötödik hadikölcsön jegyzését lezarták községünkben. Az eredmény 322 050 korona, ami igen szép eredménynek mondható. Ezen összeg összehozásában *Limbek Pál* közs. jegyző és *Kovács Lajos* postamester szerezték érdemet, kik a jegyzést vezették községünkben.

Ujvidék Az *Ujvidéki Takarékpénztárnál* négy millió koronát jegyeztek az ötödik hadikölcsönre. Ehhez az összeghez maga az intézet 1 millió kor. jegyzéssel járult hozzá. Ez a gyönyörű eredmény annak a körülmények, avatott intézkedésnek tulajdonítható első sorban, mellyel *Balassa Henrik* elnökigazgató a hazafias akcióval valamennyi kölcsonnál folyamatba tette. A jegyzésben a társadalom és a környék minden osztálya vett részt.

Katymár *Till Imre* bevált vezetésével működő *Katymári Takarékpénztárnál* 190.000 koronát jegyeztek az 5. hadikölcsönre.

Bács A *Bácsi Takarékpénztárnál* az ötödik hadikölcsönre a 6% kölcsönből 67.150 kor., az 5%ból 40.000 koronát, összesen tehát 107.850 koronát jegyeztek. A hazafias ügyért leginkább dr. *Hannig György* elnök és *Eichinger Ádám* főkönyvelő buzgólkodtak.

Órszállás A *Stanisicsi Takarékpénztárnál* az ötödik hadikölcsönre 685,650 koronát jegyeztek. Ebből 116,000 korona az 5 1/2% os, 569,650 korona a 6% os kötvényekre esik. Az itteni németiség érettségére és hazafias gondolkodására vall, hogy ily nagy összeggel segítettek a hazai sorsán. De nagy az érdeme ebben *Bichler Vilmos* vezérigazgatónak, a jeles pénzügyi szakem-

bernek, aki a hadikölcsönök intézésénél mindég nagy agilitást fejt ki.

Csurog Községünkben az ötödik hadikölcsönre összesen 500 000 koronát jegyeztek. *Kékity József* jegyző a lakosság körében, különösen a szerbek közt nagy propagandát csinált a hazafias ügy érdekében.

Torzsa A *Torzsi Takarékpénztárnál* jegyeztek: Az I. sz. hadikölcsönre 263 000 K, a II. ikre 488 900 K, a III. ikre 879 700 K, a IV. ikre 757 000 K, az V. ikre 895 350 K, összesen 3 283 750 koronát. Torzsa kis sváb község és így az összegjegyzés 3 283 750 korona páratlanul mondható. Meleg elismeréssel kell adoznunk az intézet kitűnő vezetőinek és a hazafias lakosságnak, mely melegen érzi át a helyzet komolyságát.

Topolya Az itteni *Általános Takarékpénztárnál* 550 600 koronát jegyeztek az 5. ik hadikölcsönre. Ehhez a nagy jegyzéshez tulnyomó részben az itteni haladóérteklű gazdák járultak hozzá. Nagy érdem illeti ebben gazdátársadalmunk népszerű vezérét, *Kiss Lajost* az intézet elnökét.

Ujvidék Az ötödik hadikölcsön eredménye Ujvidéken szemléltető módon mutatja be azt a fáradtságot nem kimélő, buzgó munkálkodást, amelyet a népszerű főispán *Matkovits Béla* tanusított ezúttal is. Az V. hadikölcsönre történt jegyzések összege megközelíti a 18 milliót, tehát ország hasonló népességű városai között első helyen áll. A legtöbb jegyzés a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* ujvidéki fiókjánál volt. Azután 4 millió koronával az *Ujvidéki Takarékpénztár* következik, majd az *Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár* 2 milliót meghaladó jegyzéseivel.

Ada Az *Adai Hitelintézetnél* 146 800 koronát jegyeztek a hadikölcsönre. *Ofner Adolf* vezérigazgató intézkedésére minden előnyt megadtak azoknak, akik jegyezni kívántak.

Gazdák súlyos visszaélése.

Körtés, 1917. jan. 14. (*Saját tudósítinktól*.) Körtés községben egyes kapzsi emberek a kedvező konjunktúráktól elragadtatva, a háború óta sertéshizlalásra adták a fejüket, miből némelyek rövid idő alatt számottevő vagyonra tettek szert.

Ezek a rekvirált tengerit sem átallozták sertéseikkel föléteni; mások viszont nemcsak ezt tették, de sőt a rekvirált tengeri-jöket megszorult szegény embereknek a maximális ár két-háromszorosáért adogatták el suttymban.

Amint az előjárásnak néhány ilyen eset tudomására jutott, följelentette azokat a zombori járás főszolgabirójánál, ahol *Weszelinovits Milorád* kihágási bíró ugyan csak elevenére lépett a hazafiatlan üzérkedőknek. *Höbl Miklóst*, *Effinger Péternét* és *Thöberth József* körtési lakosokat 300—300 korona pénzbírság és 10—10 napi *fogházbüntetéssel* sújtotta, míg utóbbit mint visszaesőt másodízben 1000 korona pénzbírság és 30 napi *fogház* büntetéssel.

Több ilyen hivatása magaslatán álló erélyes kihágási bírót kívánunk; akkor aztán hamarosan kipusztulnak a hadihiénák.

A bácsmezei molnárok tömörülése.

Szabadka, 1917. jan. 12. (*Saját tudósítinktól*.) A bácsmezei malomtulajdonosok e hó 7 én nagygyűlést tartottak, melyen érdekük védelmére és a malomüzemek a mai súlyos viszonyok közötti biztosítására fontos határozatokat hoztak.

A gyűlésen *Jutassy Ödön*, a molnárok szaklapjának szerkesztője keményen és sok tekintetben helytelenül bírálta a vármegye intézőségét, mert a kormányrendeletek végrehajtásánál a malomtulajdonosok érdekeit figyelmen kívül hagyta. Hát ez igaztalan támadás. Mert a vármegye intézőége nem hagyta figyelmen kívül a molnárok érdekeit, hanem a fogyasztók és gazdák érdekeit — igen helyesen — fölébe helyezte az egyoldalú osztályérdeknek.

Majd bejelentette *Jutassy*, hogy a Haditermény az u. n. cserélést megkönnyíti. Azt is csak a molnárok tömörülése révén lehet elérni, hogy a kormány a porzsi százalékot 5 re emelje, pedig csak 4 et kértek. A kiörlés 75 százalékos lesz a 75 kg.-os búzából. Ez is kg.-mal

kedvezőbb a régi molnár regulánál. Minden kg. súlynövekedésnél fél kg.-mal több veendő ki. A 71 kg.-os roznál is 75 százalék a kiörlés. Így a kenyérliszte nagymennyiségű korpa takarmányliszt is kerül.

A molnárok keresete ma — mondja *Jutassy* — igen kevés az országban. A kormány szándéka az volt, hogy az országban kiválasztanak 500 nagymalmot a főbb közlekedő utak mellett és ezekre bízzák az egész termés felőrlését. E rendelkezés mellett nem is lehetett volna eldugni a gabonát, míg ma 62 millió méter-mázsára becsülik az országban csak az eldugott buzakészletet. Néhány embernek sikerült kieszközölni, hogy a kormány nem valószínűtlen meg ezt a tervezett intézkedést, mely tízezer magyar vámmolnár pusztulását jelentette volna.

A molnárok persze tetszéssel fogadták *Jutassy* fejtegetéseit. Majd megalakították a tisztikart. Elnök lett *Kernács Lajos* topolyai malomtulajdonos. Aelnök lett *Vargha Mihály* csantavéri és *Weisz Ignác* zsabolyai malomtulajdonos.

A gyűlésen a következő malomtulajdonosok voltak jelen: *Tóth András*, *Zenta*, *Szabados István*, *Bácskossuthfalva*, *Kuneiz Károly*, *Káty*, *Dietrich Ádám*, *Temerin és Csurog*, *Weisz Ignác*, *Fia*, *Zsabolya*, *Forgács Dezső*, *Topolya*, *Schmidt Jakab* és *Tárna*, *Monostorszeg*, *Török Mihály* és *Fiai*, *Radva* és *Alexi*, *Jánoshalma*, *Stieb Jakab*, *Kisszállás*, *Borsos Ferenc György*, *Magyarkanizsa*, *Jaki Ádám*, *Fia*, *Kiskér*, *Bechold Jakab*, *Óverbász*, *Bau János*, *Bezdán*, *Széke*, *Berálan*, *Ada*, *Hirschmann Anta*, *Vajszka*, *Varga Mihály*, *Dér Vilmos*, *Rajmond János*, *Gergey András*, *Csantavér*, *Glaser András*, *R. Göce*, *Lehoczy Pál* és *Tarsa*, *Petróc*, *Schmidt Jakab*, *Piros*, *Kadk Ferenc*, *Gáfi Dezső*, *Gued Vilmos*, *Herzberger József*, *Tumbasz János*, *Szabadka*, *Nagy Torma Mátyas*, *Csantavér Mátykuti Jakab*, *Maratonos*, *Kunz Henrik*, *Uiszivác*, *Fodor János*, *Zombor*, *Otó Ferenc* és *Tarsa*, *Palona*, *ifj. Marovic György*, *Terzity Sándor* és *Tarsa*, *Béreg*, *Steiner Jakab* *Bácsordas*, *Fröhlich István*, *Rip Ferencné*, *Külöd*, *Dolinai Pál*, *Bicsujfalu*, *Tir István*, *Pincéd*, *Bai János*, *Pintér Jozsefné*, *Gallusz Jánosné*, *Hegedüs Jánosné*, *özü. Kis Mihályné*, *özü. Kis Jánosné*, *Péterréve*, *Kunthy Ignácné*, *özü. Rafai Mihályné*, *özü. Pasztu yak Gáborné*, *Mohol*, *özü. Fehér Jánosné*, *(Fehér János és Fiai)*, *özü. Madár Istvánné*, *Törley János és Fiai*, *Magyarkanizsa*, *Kis Jusztin*, *Ada*, *Kocsis Ferenc*, *Felsőkapó*, *ifj. Machner Fűöp*, *Szohi Jakab*, *Torzsa*, *Schön József* és *Tarsa*, *Ópalánka*, *Lénárt József*, *Aisókapó*, *Rickert József*, *Bolyky János*, *Órszállás*, *Ligety Imre*, *Ujverbász*, *Schuhmacher Adolf*, *Fia*, *Obacse*, *Homogyi Mihály*, *Káty*, *Kis Antal*, *Ivics Ferenc*, *Péterréve*, *Asztalos Lajos*, *Bácskossuthfalva*, *Haiswaller és Társai*, *Ó-zivác*, *Veiker Keresztély*, *Bácsfeketehegy*, *Ke nacs Lajos*, *Topolya*, *ifj. Stocker János*, *Boróc*, *Nyirati István*, *Köhlng Antal*, *Baja*, *Szabó József*, *Bezdán*, *Szeics Péter* és *Tarsa*, *Ófutak*, *Veber Mihály*, *Ufutak*, *Bics József*, *Bezdán*, *J. gen József* és *Tarsai*, *Csávoly*, *Simoni József*, *Apity Gyóka*, *Zsabolya*, *Steiner András*, *Krausz Henrik*, *Bácsordas*, *Manhardt Balint*, *Veprőd*, *Shóser József*, *Bácsordas*, *Steiner János*, *Militics*, *Brume fangel*, *Keresztély*, *Veprőd*, *Krieg Antal*, *Rib József*, *Khaczberger Konrad*, *Réfe Ferenc*, *Külöd*, *Isics Ferenc*, *Bezdán*, *Khuncser György*, *Külöd*, *Gutven Fülöp* és *Tarsa*, *Szeghegy*, *Guwein*, *Schmidt és Tarsa*, *Cservenka*, *Steinhart Miklós* és *Tarsai*, *Veprőd*, *Süli Albert*, *Kishegyes*.

Sérelmes határozat

tanítók ellen.

Bácsföldvár, 1917. jan. 13. (*Saját tudósítinktól*.) Bácsföldvár község képviselőtestülete december 30-án tartott gyűlésén az összes alkalmazottaknak háborus segélyt szavazott meg. A háborus segély megszavazása azonban nem igazságos, mert míg a községi pöntárnokoknak 600—600 K-t az esküdteknek 300—300 K-t szavazott meg a testület, akkor a családok tanítóknak 400—400 K-t, a tanítónőknek 100—100 K-t szavazott meg.

A szolgazemélyzet is 100 K-t kapott. Akkor, amikor a testület a ménkezelők (csődörösöknek) 5—5 K-s napi kosztot ad, a rekvirálásra kirendelt katonaságnak pedig 6—6 K-s kosztot adott, akik pedig világitót, fűtést és a kincstártól zsoldot és ruhát kapnak, akkor a tanítósnak is lehet olyan igénye, mint a ménkezelőnek és katonának. Ha a ménkezelőknek és katonáknak nem tudott a község olcsóbb ellátást biztosítani, pedig azok többen vannak, akkor a tanító sem képes magának olcsóbb

ellátást szerezni, akkor pedig a megszávozott háborus segély a tanító helyzetén nem javít és nem segít. Ezen az uton is felhívjuk a törvényhatósági bizottság figyelmét jelen határozatra. Reméljük, hogy a bizottság kötelezni fogja a miniszteri rendelet értelmében a községet arra, hogy a tanióknak 3 5 százalékos háborus segélyt fizessen.

A tengeri veszedelme.

Zombor, 1917. jan. 16.

Kötelező védekezés a kukoricahány ellen.
A Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület f. hó 14-én rendkívüli közgyűlést tartott dr. Purgly Sándor főispán, egyesületi elnök elnöklése alatt. A gyűlésen közel háromszáz nagy és kisgazda tag vett részt. A kormányt a közgyűlésen Tóth Elemér miniszteri osztálytanácsos és Jablonowsky József az állami rovarügyi állomás igazgatója képviselték.

A gyűlés egyedüli tárgya volt: az igazgatóválasztmány javaslata a kukoricamoly elleni védekezés tárgyában szabályrendelet alkotása iránt. A közgyűlés elé terjesztett indoklás szerint a kukoricamoly 1915-ben és 1916-ban óriási károkat okozott. 1915-ben a csekély termést a sok esőzéssel, míg 1916-ban a nagy szárazsággal okolta a gazda, holott a kárt a nagy tömegben fellépett kukoricamoly okozta.

Dr. Leibach László az egyesület társelelnöke, cservenkai nagybirtokos a kukoricamoly elleni védekezés iránt Jablonowsky Józsefhez, az állami rovarügyi állomás igazgatójához fordult. Utóbbi a m. kir. földművelésügyi miniszter bejegyzésével részint személyesen részint Bakó Gábor adjunktus útján dr. Leibach László cservenkai gazdaságában 1916. nyarán behatóan foglalkozott a kukoricamollyal. Szerinte nem a közvetlen irítás, hanem közvetett uton lehet a moly szaporodását megakadályozni. A moly tojása oly parányi, hogy alig lehet megtalálni, a moly hernyója kezdetben színién igen apró és rejtett helyen tartózkodik, ugyanígy állunk a bábbal szemben is. Egyedüli védekezési mód a kukorica szár, csutka és gyökértuskó megsemmisítése. A kukoricaszár a levágástól kezdve a moly rajzásának legkorábbi kezdőpontjáig, vagyis április hó végéig fel kell a jószággal etetni, a vastagabb fennmaradt részét trágyának használjuk fel vagy felegetjük. Hogy a hernyók elpusztuljanak, a trágyalének a kukoricarészeket át kell járnia. Hogy a kukoricaszár takarmányul felhasználhassuk, télen április végéig etessük a szarát s azután a zöldtakarmányig száraz vagy elvermelt takarmányt. Legjobb kukoricaszártepőgépekkel még ősszel a kukoricaszárát széttepetni s verembe besavanyítani. Április végétől a kukoricacsutkát vagy zárt padlásokon kell tartani vagy künn a szabadban legalább 1 méter vastag szalmatakaróval ellátni, hogy a moly ki ne rajozhassék. A kukoricaszárát a gyökértuskótól budákkal közvetlenül a föld felett kell elvágni (a földalatti részben a moly nem tartózkodik).

Szalmát, nádat vagy gyékényt helyettesítő fedőanyagul a kukoricaszár szintén csak április végéig használható. A kupacokba összerakott kukoricaszárát felhasználásig ne bolygassuk, mert abból a megbolygatott hernyó máshová húzódik. A száritott csalamádét április hó végéig szintén fel kell etetni.

Az előterjesztett vármegyei szabályrendelet tervezete szerint, dr. Szabovlyevits Dusan kir. tanácsos, vármegyei főjegyző szakvéleményének meghallgatása és elfogadása után, aki a kiadott rendelkezéseket pontosan és idejében végre nem hajlja, kihágást követ el és 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, öt napig terjedő elzárással és a készletnek a tulajdonos terhére történő megsemmisítésével sújtható. A szabályrendelet a meghirdetéstől számított 30 nap elteltével lép hatályba.

Dr. Molnár Károly udvari tanácsos, takarékpénztári igazgató intézete részéről az ez ügyben felmerülő kiadások fedezésére egyezer koronát ajánl fel az egyesületnek.

Jablonowsky József igazgató általános helyesléssel találkozó magyar és németnyelvű előadásában a következőket fejti ki. A minduntalan és mindenfelé hangoztatott több termelésnek a termés megvédésével kell karöltve járni. Termeljünk többet és védjük többet! Ha a növény fejlődésében gátolva van, a terméshozam is csökken. Hálás köszönetet mond dr. Leibach Lászlónak, hogy ezen életgazdasági bajjal oly behatóan foglalkozik. A tudományos tapasztalatok most kezünkben vannak, fölünk függ megküzdenünk a kukoricamollyal. A kártevő állatok okozta kár óriási. Amerikában a kártevő rovarok több kárt okoznak, mint a mibe Amerikában összes hajóhada és szárazföldi hadserege kerül. Hazánkban a kártékony rovarok naponta leg-

alább egy millió koronányi kárt okoznak. A hidráknak vagy mesebeli sárkánynak ha hét fejét vágjuk le, hétszer hét nő helyébe, száz molyt ha elpusztítunk, ezer újabb fejlődik helyettük, tehát milliókat kell elpusztítanunk, hogy a kívánt eredményt elérhessük. Haszonnal járó irtószere a kukoricamolyra nincsen. Más az ellenség, más a védekezés módja. A védekezésben mindnyájunknak közre kell működnünk. A csapatban támadó hézagok rongják a lelkesedést, a kitartást. Nem csak az egyesületnek és a közigazgatásnak kell résen lennie, minden értelmes gazdának oda kell törekednie, hogy a tamáskodókat felvilágosítsa s az ügynek megnyerje. Dr. Leibach tanyáján egyszerű, kevés természetrajzi ismerettel bíró kisgazdáknak mutatta meg az estéknél röpködő millió és millió pillét, megnyerte őket az ügynek. Az egyesületnek, közigazgatásnak oda kell hatni, hogy a rendelkezésre álló rövid idő alatt a vármegye gazdaközönsége a veszedelmes kártevővel megismerkedjék, az ellene való védekezéssel a közönség tisztába legyen. Ne támaszkodjunk vérmes reményekre. A kisgazda maradt, mert az eddig ismertet látja jónak; át kell őt gyurni, meg kell vele érteni, hogy nem csak az a belterjes gazda, aki jó vetőmagot vet el, hanem annak termését a kártevőktől megvédeni a kívánt termés eredményhez is juttatja. Dr. Leibach László becslése szerint hazánkban csak a kukoricamoly okozta évi kár 4—500 millió korona, amely kárból 80—90 millió korona a Bácskát sújta. Ne kutasunk idegen segély források után birkózzunk meg önmagunk a veszéllyel. A kukorica hazánkban, különösen a Bácskának egyik legfontosabb kultúrnövénye, megmutatta azt a sikerrel beállított 150 országos kukoricakiállítás. Megértéssel, kitartással a hidrát letilporthatjuk, mert az ellenmódozatok rendelkezésünkre állnak.

Dr. Leibach László indítványozza, hogy hasonló intézkedések életbeléptetésére más vármegyék társesületit is hívjuk fel. A közgyűlés az indítványt helyeslőleg elfogadja. Indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavaz Tóth Elemér miniszteri osztálytanácsosnak, Jablonowsky Józsefnek, a rovarügyi állomás igazgatójának, dr. Purgly Sándor főispánnak, Scultéy Ferenc alispánnak, dr. Molnár Károly udvari tanácsosnak és dr. Leibach Lászlónak, hogy ezen, a vármegye közgazdaságára nézve igen fontos ügyet tanulmányozták, előkészítették és így az életbeléptetendő vármegyei szabályrendelet révén a kukoricamoly kártétele lényegesen csökkentve lesz. Jegyzőkönyvi köszönetet szavaz a Bácsbodrog Agrár Takarékpénztárnak ezer koronás nagylelkű adományáért.

Elnök újra felhívja az egybegyűlt gazdákat, hogy hazatérve, közöljék az itt elhangzottakat gazdársaikkal, kövessenek el minden lehető a kukoricamoly kiirtása iránt. Isten áldását kéri a vármegye nagy- és kisbirtokosaira, mire a közgyűlést berekeszti.

Inhoff József.

Bajok a kukorica és burgonya vetésénél.

A múlt évben úgy mennyiségre, mint minőségre igen gyenge termésünk volt kukoricából is, burgonyából is. Ez a gyenge minőségű termés rendes körülmények között is megnehezítette volna a vetőmag kiválasztását, kétszeres nehézségbe ütközik ez ma, amikor rekvirálás rekvirálást ér és a gazda maga sem tudja, hogy mi je van voltaképpen.

Nem kutatom az okokat, csak egyszerűen utalok arra, hogy a kukoricakészletek beszoigáltatásával máris bajok vannak. A kijelölt törvényhatóságok bizonyos önkényesen felvett statisztikai adatok alapján megállapították a termelt csöves kukorica mennyiségét és egy kaptafára huzván minden termelőt, lefoglalta ezen így megállapított készleteknek bizonyos százalékát. Csak-hogy az idén óriási különbségek mutatkoztak termés és termés között. Egyes gazdáknak — sajnos csak keveseknek — háromszor annyi is termelt, mint a kaptafának felvett átlag, míg a termelők jelentékeny része, csak felét, vagy harmadát takarította be ennek a mennyiségnek. Így történt, hogy e bölcs rendelkezés folytán egyesek valódi termésüknek csak 10 százalékát szolgáltatták be, míg mások 50—60 százalékát.

Emellett a lefogalás kissé meg is késett. A korai kukoricának tekintélyes része, az akkori óriási kereslet mellett hamar gazdát cserélt és mindjárt fogyasztás alá került. A lefogalást sem valami nagyon komolyan vették a kisgazdák. Ettették bátran a kukoricát, mintha az egész készlet a sajátjuk volna, míg most, amikor a beszoigáltatásra került a sor, igen sok kistermelő arra eszmélt, hogy már akkora készlet fölött sem rendelkezik, mint amennyit be kell szolgáltatnia,

vagy ha van is még annyi a padlásokon, ha beszoigáltatja, nem marad vetni valója.

Ne keressük ez alkalommal, hogy tulajdonképpen ki ebben a dologban a nagyobb hibás. Elégedjünk meg annak megállapításával, hogy a kukorica-beszoigáltatásnál máris olyan bajok lesznek, amelyek okvetlenül hatással lesznek a vetési munkálatokra és így a jövő esztendei termésre is.

Hasonlóképpen leszünk a burgonyával. A kései vetés, a kedvezőtlen időjárás, s sok eső, majd a tartós szárazság a burgonya termésére is károsan hatott. A gumók már ősszel, vagy a tél folyamán tömeges rothadásnak indultak. A készleteket ez a rothadás erősen apasztotta. A rothadó burgonyát a gazda igyekezett föletetni annál is inkább, mert állatai nagyon rászorultak. Így esik meg aztán igen sok helyen, hogy mire a törvényhatóságtól lefogalatt burgonyát szállítani kellene, van is, nincs is belőle. Annyi bizonyos, hogy a lefogalatt készlet beszoigáltatása esetén igen sok gazdát vetőmagom nélkül találja a tavasz.

Itt sem keresem a hibák forrásait. Megelégszem azzal, hogy megállapítom a fenti, falu-helyeken már jól ismert tényeket, hogy felsőbb helyeken is tudomást szerezzenek róla, akiket illet és kellő időben gondoskodjanak a fenyegető veszedelem elhárításáról.

Ma még aránylag könnyen lehetne a vetőmaghiány pótlásáról gondoskodni. A lefogalatt készletek még jobbra a helyükön vannak, könnyű szerrel menne azoknak kiegyenlítése, a vetőmaghiányt közvetlen közelből való pótlása. Sürgősen intézkedni kellene tehát, hogy a vetőmaghiányt megfelelő ellenőrzés mellett összeszűrés, megállapítás és még a lefogalatt mennyiségek elszállítás előtt kielégítést nyerjen. Azt már előző évi példából tudjuk, hogy az egyszer elvitt készletek pótlására hiába vár a gazda. Kap szép ígéreteket, de vetőmagot vagy készletet, vagy soha.

A gazdatársadalomnak is most kellene megszólalni. Néma gyerekek az anyja sem érti szavát! Az ismertett bajok főképpen kisgazdáknál fordulnak elő, ezek pedig még, sajnos, néma gyerekek. Vegyék őket gyámság alá a gazdasági érdekszervezetek, elsősorban a megyei gazdasági egyesületek. Tegyük vizsgálat tárgyává, hogy vármegyéjükre vonatkozóan mi igaz abból, amit a fentiekben kifejtettem és ha azt csak részben is találónak ismerik fel, tegyenek sürgős lépéseket a jövő termelési év érdekében.

Szilárd Gyula.

HIREK.

Háborus epizódok. *)

Az Apostol.

A kilencedik század élő prófétája volt Danninger Gáspár, a nazarénus, ki — vallási meggyőződéséhez híven — fegyver nélkül szolgálta a hazát. De bizony még a kocsisságból is el kellett csapni a jámbort, mert a szomorú viszonyok közt az éhező lovaknak nem akart szénát szerezni. A szerzést a nazarénusoknál lopásnak hívják, az pedig majd olyan nagy bűn, mint a dohányszár, melynek tilalmát azzal indokolta Gáspár mester, hogy se Jézus, se a szenteket nem látta senki pipázni, mert akkor legalább volna olyan szentkép, amelyiken cigaretta vagy csibuk volna szájukba pingálva.

Az öregot nem nagyon tartotta senki tőkéletesnek. Apostolnak hívták és sokszor nagyon gorombán tromfolták le keneteljes bibliai idézeit. Ez azonban legfeljebb egy jámbor imára ösztönözte az apostolt, ki egyik alkalommal a valami rendtelenség miatt káromkodó hadnagy urral szemben is Istennél keresett segítséget, mondván:

— Uram, bocsásd meg nekem, mert nem tudja mit cselekszik.

Hogy a hadnagy ur erre mit felelt, arra már nem volt kellő idézet a biblíában.

A bakák szerettek vele vitalkozni, de semmire nem mentek. Egy ilyen alkalommal azt fejtegették előtte, hogy mi lenne, ha mind ilyen hőbortos vallásuk lennének...

Gáspár apostol gondolkodott és felelt:

— Hát mondjátok, testvéreim az Urban, nem jó volna nektek, ha az összes oroszok, mind igaz hívők lennének és nem ragadtak volna fegyvert...

A bakák gondolkodtak és ezuttal tagadha-

*) A »Képes Hadiújság«-ból.

tatlanul elismerték, hogy az apostol még sem olyan buta, mint amilyennek kinez . . .

A baka, a muszka, meg a háboru vége.

A takcsányi országuton pár öreg honvéd foglyokat kísér. Az ott pihenő huszonhármassok szóba erednek a honvédekkel:

— Nagyon szomorúak ezek a muszák, öreg.

— Tán elfogta őket a honvág, — jegyzi meg a másik.

Az öreg honvéd ravaszul pislant:

— Már hogy a honvág fogta volna el? Má ezt, ecsém, nem a honvág, hanem a honvég fogta el . . . és elégedetten szippant egyet . . . Azután folyik tovább a beszéd:

— Ugye már nagyon sok a fogoly?

— Könnyű ezeket fogni — mondja az egyik fogoly. — Ezek is úgy adták meg magukat, hogy egy prófuntot bajnétra tűztek, oszt kimutatták a dekungból. Jött is rá a sok éhséggel bélelt muszka, mint legyek a mézre.

— Tán mégse egész úgy volt a, Mihály, — jegyzi meg a másik.

— De biz Isten Szűzmariauccse úgy volt, — erősíté az öreg.

— Má pedig ha úgy lett volna, akkor a puska helyett komiszkenyér, a katonaság helyett meg lisztes pék köllenék, — osztán mindjárt vége is lenne a háborúnak . . .

A bakák elmélnak ezen az egyszerű megoldáson . . . csak az egyiknek vannak aggályai:

— Hát a biztos, hogy a prófuntszagra mind megadná magát, de hol a ménkébe vennék annyi népfőnököt, aki őrizze őket . . .

Ezen aztán meg is bukott a háboru végének minden kilátása . . .

A citrom.

Grebenár, a cigány, furfangos kopé volt mindig. A presowcei tartalék élet idején is sikerült engedélyt szereznie, hogy Zborowba mehesse bevásárolni. Egyéb megbízása mellett citromot kellett neki hozni a zászlóalj orvosának.

Mikor a kommissióról beszámol, a doktor ki akarja fizetni a citrom árát.

— Azt csak úgy hoztam, — jelelti ki Grebenár.

A doktor félig tréfásan, félig komolyan szól:

— Azt hiszed, te more, hogy engem lekenyerezel ezzel a citrommal. Vagy azt hiszed, hogy én ingyen elfogadhatom tőled?

— Hiszem, amit hiszek, — válaszol Grebenár, — de az mégsem olyan sértés, mintha Főorvos ur azt hiszi, hogy egy Grebenár a citromot pénzért veszi . . . Egy Grebenár pénzért . . . Hova gondol főorvos ur?

És könyörögni kellett neki, hogy pénzt fogadjon el a lopott citromért.

Közli Czebe László, e. é. ő. káplár.

A mellkép.

Presowcei vasárnap bemenő volt. — Zborowba lehetett bemenni, hol fotografus is volt. A baka nagyban készült. Az egyik subicot is szerzett.

— Kiglancolom vele a bakancsol, — mondja — mert lefénykepeztem magam. — Hadd lássák otthon, hogy még gíancos baka is van a harctéren. Hadd lássák, hogy az ember még nem felejtette el egészen a csizma fényesítést.

— Hát aztán milyen képet csináltatsz, komám, — kérdi a másik.

— Milyen, hát olyan mellképei, — válaszol az öreg csont és fényesíti a megrokkant bakancsol, jobbügyhöz méltó igyekezettel . . .

Közli Czebe László e. é. ő. káplár.

A lelkiismeretes szanitéc

A véres ütközet befejezése után az elhagyott harctéren egy fiatal orvos vizsgálja a szanaszét fekvő holtakat s csak rövid megtekintés után sorra rámondja: — »Ez is halott, az is halott.«

Az utána jövő temetőpatrolok azután mindjárt szedték is össze őket, hogy eltemessék.

Egyik megholtak nyilvánított hős, mikor tel akarják venni, hogy eltemessék, megszólal:

— Engem ne bánjatok festvér, én még élek.

A marcona vöröskeresztes, ki vakon bizott felebbvalójában, mérgesen szolt rá:

— (Kuss!) Hallgass! Az orvos ur csak jobban tudja.

Közli Jeney Dezső, káplár.

Makár.

Az égről forrón süttött le az augusztusi nap, künn a mezőn szaporán pengett a kasza. Arattak az emberek. Szabadságolt katonák, öreg emberek, siheder legénykék és orosz foglyok képezték az aratók számát. Bahics Makár a Tóthék oroszra sűrűn törülgette izzadt homlokát miközben rossz magyarsággal szolt hátra a Mihály gyerekeknek.

— Csok meleg . . . csok — vigyorgott és letette pihenőül a kaszát. Aztán nagyot huzott az agyag korsóból. Szép darék szál legény volt Makár. Fekete, tüzes szemű olajbarnabőrű; ellentéte a sok kékszemű leányos arcu honfitársainak. Csak a dolog nem volt valami nagy inyére. Szivesebben pengette otthon a citrát hozzá bus orosz dalokat dudolva. Olyankor a ház apraja szájátva ült köréje, de szivesen hallgatta azt Kati is a Tóthék hajadon leánya. Ugy érezte, neki szolt az értelmetlen melódia mit Makár olyan reszkető hangon, epedő pillantásokkal kísért.

Most, hogy az arálás napestig künn foglalkoztatta a mezőn, fájon nélkülözötte a leányt, aki egy órára jött ki ebédet hozva ki számukra.

— Ha meglebbeni látta Kati kék vigancját és piros babos kendőjét a határ szélén, megcsillant boldogan az orosz másokról olyan szomorú szép szemek.

— Katjuska jönni . . . én látni már Michael — jelentette a Kati öccsének, aki szintén örömmel fogadta a hirt egy jó ebéd reményében.

Sűrűn pengett a kasza mindkét legény kezében. Mire a leány odaért szép rend buza maradt a hátuk megett levágyva.

— Jó munkát — köszöntött reájuk Kati. Hát éhesek vagytok-e már mi? Hoztam az ebédet. No Makár kitalálod-e mit főztem! Paszuly levest és . . . no nem találd ki? hamiskodott a leány.

— Lapat füle — vágta ki az orosz hirtelen, és elpirulva boldogan mosolygott.

— Lapat a te füled, te golyhó — kacagott teljes torokkal jóízűen a leány. — Barát füle ez, érted? Ki tanított így rá?

Makár felvonta a vállát.

— Nyem tudom mátyárszki — mentegelte magát.

— Egyél már, mert én eszem meg előled a legjavát — vélte jóakarattal Mihály — aztán neked csakugyan lábos füle marad.

— Jó menázi . . . jó van; s bizonyítékul négy barátifület szurt a villájára. De lopva mindig a kipirult szép leányt nézte, tréfásan ki-ki ütötte a báméskodó legény kezéből a villát.

— Katjuska, Katjuska hamis lány van — és lehuza viszonzásul a Kati fejkendőjét az orra hegyéig.

— No, ne bolondozz. Siessetek enni. Majd segítök egy kicsit markot verni. Mert menem kell segíteni anyámnak, otthon a jószágot ellátni. Igaz, nesztek; hoztam egy kis pálinkát is. Mit szolsz hozzá Makár? Ugye megy ezután a dolog?

Az orosz felhajtotta az üveget és jót huzott belőle. — Ez jó van Katjuska — odakinálta a többi neki, unszolva a leányt — no te is — és mutatta, hogy igyon belőle.

— Na még az kellene. Csak nem vesztem meg! Nesze neked Mihály. Aztán a dologra; ha én itt vagyok nem nézhetitek olyan sűrűn az eget, ti golyhók.

— Kolyhó, Kolyhó, ismétlé Makár fejcsóválva.

— Mi az lenni Katjuska? Rossz nember?

— Eredj a fenébe — morogta az vissza és kezdte szaporán sarlózni utánuk a buzát.

— Este mikor a két legény hazaérkezett a munkából már várta őket a friss vacsora. A Tóthné orgonasíp módra jövő hat gyereke körül is ülte falankul asztalt.

Tejbe kását és főtt krumplit majsoltak. Makár nem győzte a kis Veronkát jól tartani. Oda kívánczított fel az ölébe és szaporán kérta az orosztól az enniválót.

— Matáj, Matáj még tását . . . még tumpit . . . adja Vejának — kérlette kedves sejdítéssel a kicsike. Vacsora után elővette a citrát és valami szilaj nótát játszott rajta az apróságoknak. Azok összefogódva hangos jókedvvel forogtak körbe-körbe, nagy port verve föl az udvaron.

— No Andričko . . . nó, ne huzniy ugy Verhácska keze — szolt oda Makár az egyik pajkos fiúnak ez fáj, ő nem tudja sietni . . . kicsike.

(Vége következik.)

Körmöczy Ernő ünneplése Nagy keretek között, áthatva az ünnepély magas indokától, ünneplte meg a zombori iskolánövérk testülete kitűnő, nagytudású erkölcsös és pedagógiai tekintetben oly sikeres tanárának — lapunk jóbarátjának Körmöczy Ernő apátnak nevénapját. Egész, nagyszabású műsor keretében tombolta ki magát a szülők, tanítók és növendékek szívében az apát iránt érzett rajongás, elismerés és mélységes rokonszenv. Az örökké való szeretet forrása és az »Üdvözölő című ájtatos dalok voltak az ünnepély bevezető, illetve befejező hangvillái. Szerepeltek közben ügyesen előadott magánszámok, sőt egy kis vigjáték is gazdagította a kedves kis műsort. Az üdvözölő beszédet Fehér Franciska mondta el igen kedvesen és ifjúságának bájjával tolmácsolta azt a hű és őszinte meleg ragaszkodást, mellyel a tanulóifjúság az apátot a jelenben és a jövőben körülveszi.

Kitüntetett orvos. Dr. Ilg Ede palánkai orvos, cs. és kir. főorvost kiváló érdemeiért a signum laudis-sal tüntették ki.

Házasságok. Derner G Adolf tiszakálmánfalvi ág. or. lekösz eljegyezte Wagner Gusztikát Ujverbáson.

Dr. Beck Salamon budapesti ügyvéd, topolyai földműlő e hó 16-án házasságot kötött Budapestben dr. Klein M gda felső. keresk. iskolai tanárnővel.

J gyvespárok figyelmébe ajánljuk Hoffmann Mihály özvegye 40 év óta fenálló butorgyárát, Szabadkán.

A »Vértesi Károly Asztaltársaság« közgyűlése. Z mborból írják nekünk: E hó 6-án tartotta a »Vértesi« asztaltársaság évi közgyűlését, Zomborban, hivatalos helyiségében. A rendes tárgysorozaton kívül megejezték a tisztviselők és a választmányi tagok választása. Elnöknek megválasztva Vértesi Károly; alelnöknek Spanyol József, tanácsnok; pénztárnoknak Gál Miklós, adóhivatali pénzkészlő; Ronceder Lajos, városi főtisztviselő, háznagynak; József József, ideig. ny. pébános, tükárnak. Választmányi tagokká lettek: Szondy György, kiracsári főügyész és Bagó Géza, árvaszéki ünnökön kívül még mások is. A választást Török Endre, társasági tag, mint korelnök vezette. A közgyűlés, egyéb határozatokon kívül kimondta, hogy az összegyűjtött tagdíjakból, megfélelőleg a társaság hazafias, művelődési és jótékonyági céljainak ez alkalommal 50 K t ad át a zombori városi árvaszékeknek, hogy az összeget valamely hadi árvának a javára fordítsa, segélyképen. Az elnök megköszönné a tagoknak szives megjelenését, a közgyűlést bezárta. Utána szerény társas vacsora, csevegés és felköszönlők következtek az érdemes elnökre, s másokra.

Hősök halála Kishegyesen. Kishegyes levelezőnk írja: Az elmúlt héten két katona halottunk volt. Az egyik Dudás Pál 6 os honvéd ki 14 havi frontszolgálat után 2 heti szabadságra jött haza, utközben súlyosan megbetegedett s itthon vesebajban meghalt. A másik Csépe József szintén 6 os honvéd, ki az itteni kórházban halt meg. Mindketőt 8-án temették az egész község nagy részvétele mellett.

Királyunk Imája gyűrűk. Az Országos Hadsegélyző Bizottság igen izléses gyűrűket hozott forgalomba felelhetetlen emlékü jó királyunk »A király imádkozik« című közismert képenek dombornyomásával A gyűrűk, a melyek ezüstből készülnek és 2 koronáért rendelkeznek meg a fenti nevezett bizottságnál (V. Képviselőház) már eddig is tetemes összeggel gyarapítottak hadban elesett derék katonáink özvegyeinek és árváinak segélyalapját. A bizottság bizton reméli, hogy most, a midőn nemes királyunk eltávozott az élők sorából nagyközönségünk még melegebben karolja fel e hazafias vállalkozást a mivel nemcsak a nemes célnak áldoz, de szép emléket szerez meg magának a fenköll király arcmásában is.

A rekvirálás Bácsföldváron. Bácsföldvárról írják nekünk: Bácsföldvár község rekvirálásának eredménye: Bácsföldvár községben a rekvirálás nem várt eredménnyel végződött. Rekvirálva lett az egyes termelőknél buzából 956-11 árpából 476-54 lisztből 25-66 babból 392 zab (felajánlott) 86-44 mm. malmoknál 104-16 árpából 2-80 lisztből 27-98 mm. összesen 1060-27 buza, 479-34 árpa, 53-64 liszt, 3-22 bab, 86-44 mm. Január 7-ig beszállítottak termelők 10-11 buzából, 475-35 árpából, 5-87 lisztből, 6-03 babból, 85-70 mm. zabból. A kimutatásból látszik, hogy a közönség felfogta a rekviráló hazafias célját és jóval többet szállított be, mint a hogy rekvirálva lett. Egyes termelők még nem szállították be a rekvirált gabonát, ez azonban a szállítási nehézségek miatt történt. Rekvirálva lett a termelőknél 1552-68 mm. termelők által beszállítva lett 1584-04 mm. A malmok készleteiket 134-94 mm. még nem szállították be.

Halálozások. Zundl Péter kalocsai kanonok a napokban hosszas betegeskedés után meghalt. A kalocsai egyházmegye főpapságának egyik legkiválóbb tagja volt. Nagy tudását, széles látókörét és csillogó erényeit Városvy, Csernoch, és Városvy érsek egyaránt elismerték és méltányolták. Városvy érsek annyira megszerette a jeles férfit, hogy az egyházmegye főtanfelügyelőjévé tette meg, majd amikor a hód-ági kerületben a néppárti választók bizalma fejé fordult, erős támogatásban részesítette. Elhunyt mindenféle őszinte részvételt kelt.

Dr. Zátanyi József küllödi orvos 79 éves korában meghalt. A közlített férfi, aki karának egyik kimagasló tagja volt, a község és környéke nagy részvételével temették el.

Az újvidéki izr. nőegylet hangversenyét — mint ottani levelezőnk jelent — e hó 14-én tartják meg nem az izr. templomban, hanem a Dúngyverszky-színházban. A hangversenyen kiváló szerep **Antalfy Zsiross** Dezső, a világhírű orgonaművésznek, **Adorjáné Sámson** Mária, az opera kitűnő tagjának és **Zádor** Dezső, kamaranékesnek jut. Az előkészületek már folynak. A tiszta jövedelmet a Vöröskereszt egyesületnek adják.

Tiszakálmánfalva evangélikus lelkészévé Wagner G. Adolf újverbácsi főesperes elnökletével tartott egyházi ülés Derner G. Adolf segédlelkézt választotta meg.

Szaporodnak a hadtörvénnyel. Szomorú jelentést tett Baja város polgármestere a legújabb városi bizottsági ülésen. Bejelentette, hogy december végéig 56 hősi halált halt család után 137 árva van Baján. Ezek létfenntartásának biztosítása képezi most a városi vezetőség gondját. A polgármester a nemeselki társadalom segítségével óhajja a nehéz problémát megoldani.

A Képes Hadiúság legújabb számából, mely **Kun** József Jenő avatott szerkesztésében jelenik meg, s melyre olvasóink figyelmét felhívjuk, mai számunkban több vidám közleményt veszünk át.

Amikor a tömeggondnok hadbavonult. Az Első Bajmoki Kihazsítási Társaság ellen elrendelt csőd gondnokává annak idején dr. Veréb Gyula szabadkai ügyvédet nevezték ki. De mivel Veréb hadbavonult, helyettese pedig nem volt, a szabadkai törvényes tömeggondnokká dr. Wilhelm Jenő ottani ügyvédt nevezte ki.

A requirálás áldozata. A minél erélyesebben folytatott requirálásnak Bácsfeketehegyen már halotja is van. Broskó György ottani lakos neje Tóth Julianna a requirálás elől gabona készletét eldugta. Sikerült is a hatóságok figyelmét elkerülnie, míg nem egyik jószomszédja feljelentette. A hatóságok meggyőződtek a fejlettség alaposágán, elmentek Broskónéhoz és az ott talált összes gabonát elszedték tőle. Broskóné efeletti bánatában elhagyta férjének házát és két kis gyermekét s a feketehgyi állomás közelében a vonat alá vetette magát, amely darabokra szaggatta.

Műkedvelői előadás Topolyán. A topolyai műkedvelői közönség — mint levelezőnk írja — műkedvelői előadást tartott a napokban, mely anyagiak tekintetében nagyon jól sikerültnek mondható, művészi és rendezői tekintetben azonban éppenséggel nem. Mindazonáltal a termel szintűt megöltő közönség egy nagy része meg volt elégedve a nyújtottakkal.

Megszüntetett csőd. Özv. Mihálovits Józsefné újfataki lakos ellen 1915. július 30-án elrendelt csődöt, a csődvagygon felosztása után megszüntették.

Az Újvidéki Magyar Kaszinó tisztújító közgyűlése — ottani munkatársunk jelentése szerint — folyó hó 14-én tartotta meg. Elnök Rehák Ferenc, I. alelnök dr. Zoltán Sándor, II. alelnök dr. Kubinyi Károly, I. titkár Császár Gyula, II. titkár Pánczél Imre, ügyész dr. Lusztig Nándor és dr. Baiás Ignác, pénztáros Geiszler József, ellenőr Eckert János, könyvtáros Nagy Lajos, számvizsgáló Herbich József, Szelig József, Haller Géza, Eichner Zsigmond, Wertheim Gyula, Gábor Zsigmond és Dzubay István lett titkos szavazás útján. Ugyancsak titkosan választották meg a 24 tagú választmányt, melynek sorában Matkovits Béla, főispán és dr. Szlezák Lajos, orsz. képviselő is foglal helyet. A választást megelőzte az elnöki megnyitó, a múlt évi számadás letárgyalása és a költségvetés megállapítása. A közgyűlést Rehák Ferenc, elnök gyelnékedése folytán dr. Zoltán Sándor, II. alelnök vezette.

Kifogott hulla. Az elmúlt héten Újvidéken az új hód-ági katonák, egy 30—35 év körüli férfi hulláját halászta ki a Dunából, amely csak 5—6 napig lehetett a vízben. A személyazonosságát még nem sikerült megállapítani. A nyomozást megindították.

Megszűnt hetilap. Az Újvidéken hatvan évig megjelent *Bácsbodroger Presse*, amelyet legutóbb **Pummer Sándor** tanító szerkesztett, az idei évtől fogva megszűnt.

Rokkant tisztek alkalmazása. A hadügy-miniszter elhatározta, hogy a kerektisztek állományát növeli. Erre a célra csakis olyan tiszteket alkalmaznak, akik harcéri szolgálata tartósan alkalmazhatók. Rangijukban tényleges állományú századosok, alantós tisztek, valamint nyugalmazott tisztek, kik ez állásokra igényt tartanak, katonai orvosi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket szolgálati uton terjesszék be a hadügy-minisztériumhoz.

Hatóságilag megvizsgált élelmiszerek. Dr. **Danninger** Ádám zombori városi főorvos a legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésen jelentette: Országos érdekből megvizsgálták a piaci élelmi és élvezeti cikkeket, főleg a tejet, a tejtermékeket, piaci kenyereket, paprikát és gyümölcsöt. Az eredmény kielégítő volt. Csúfán az ünnepek előtti tömeges tejvizsgálat alkalmával foglaltak le 3 ízben tejet, részint lefőlézés, részint vívezés miatt. A lefoglalt tejet a budapesti vegyvizsgáló intézetbe küldték és egyúttal a rendőrkapitányságot a további intézkedések megtétele végett megkeresték. Vizsgálatot tartottak a máshelyeken, fűszerkereskedésekben és borbélyműhelyben, azonban ezen helyeken közegészségügyi tekintetben kifogás nem merült fel.

Posztógyár Baján. A »Bajai Híradó« értesítése szerint Baján a közeljövőben egy nagy-szabású posztógyárat fognak létesíteni.

Elsüllyedt uszályhajó. Újvidéki munkatársunk írja: Múlt pénteken délután az új híd egyik legfődjének nekivágódott a Mfir tulajdonát képező szénvel megrakott 392. számú uszály és nyomban elsüllyedt. Az uszályt a Gyuri nevű vontatógőzös vitte lefelé a Dunán. A vizsgálat megindult.

Az újvidéki izr. nőegylet jótékony célú hangversenye folyó hó 14-én este folyt le a Dúngyverszky féle színházban, melyet válogatott közönség színűl megöltött. A szereplők zajos sikert arattak. A művészhangverseny anyagi eredménye sem maradt az erkölcsi mögött, ami az agilis elnöknek Ernszt Márknének köszönhető. A hangversenyt hétfőn délelőtti maliné keretében más-más ének- és zeneszámokkal megismélték. Az egyesület tetemes összeget jutaltott ezúttal is a hadiözvegyeknek és árváknak.

Palics állandó orvost akar. Eziránt az ott állandó lakók között értekezlet volt, melyen elhatározták, hogy óhajuk teljesítését Szabadka város polgármesterétől kérni fogják.

Elmekórház építése Újvidéken. Az újvidéki elmekórház megvalósítása ismét homlokterbe került. Kopeczek György műépítész a terveket elkészítette és a belügyminisztériumban a város képviselőinek bevonásával tanácskozások folytak. A belügyminiszter a terveket megbirálás végett megküldötte az Országos Közegészségügyi Tanácsnak. Most érkezett le a tanács véleményes javaslata, amely ajánlja a miniszternek, hogy az újvidéki közkórház mellett létesíteni kívánt elmekórház osztrák a bemutatott tervek szerint való felépítésére az engedélyt adja meg.

Megdrágul a vasút. Az a több ízben fölmerült hír, hogy a vasutak menetjegyeit megdrágítják és hogy ezzel egyidejűleg a podgyászszállítás is többé kerül, igaznak bizonyult. A magyar államvasutak igazgatóságának jelentése szerint a menetdíjak az osztrák államvasutak vonalain 1917. február elsejétől kezdve emelkednek. Ugyanez történik a déli vasut osztrák és magyar vonalain, ugyanazon időponttól kezdve, valamint a boszniai és a hercegovinai vasutakon is. Arról, hogy a díjemelést milyen arányban fog megtörténni, értesítést még nem adtak ki, valamint arról sem, hogy a magyar államvasutakon mikor és mily mértékben drágítják a díjakat.

Baja város közegészségügye. Baja város legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésén dr. Polhemann főorvos jelentése szerint az általános népmozgalom a múlt hóhoz képest kevésbé kedvező. Fertőző betegség alig volt, egy himlő eset azonban figyelmet érdemelt. Egy Budapestről pár nap előtt érkezett nő betegedett meg a Hunyadi utcában. A ház lezárását, a lakók és a szomszédok beoltását fogantatosította. A beteg járványkórházba került, a javulás útján van és újabb eset nem történt. A szomszédos Bokodon előfordult néhány esetről szintén tudomást szerzett és minden intézkedés megtörtént a veszedelem behurcolásának megállítására. A bejáró iskolások beoltotta. Elvégezte a szokásos évi gyógyosztat, bába, gyár sib. vizsgálatokat Rendellenesét nem talált. Javaslattal telt továbbá a helybeli plébániának és a Ferenciek templomának hogy az iskolások egészségének megóvása érdekében szönyeggel vonják be a templomot. A

plébánia pártólól vette tudomásul és a közel jövőben megvalósítja, a Ferenciek templomában a padozat egy részének beborítása már a javaslat előtt megtörtént. A részletes statisztika a következő: A halálozások száma 50, köztük 12 katonák. Egy éves korig 2, 1—10 évig 4, 10—30 évig 16, 30—50 évig 7, 50—80 évig 17, 80 éven túl 4. Születések száma 20, 9 fiú, 11 leány és 1 halva születés. Mind róm. katolikus. A fertőző betegségeknek két diftéria és két kanyaró gyógyult, egy himlő gyógykezelés alatt maradt. A közkórház december havi forgalma: Maradt novemberrel 282, felvétel 132, született 2, elbocsátott 127, meghalt 15, maradt 284. Ápolási napok száma 9196. Az állatorvosi jelentés szerint: Levágtek 39 marhát, 35 borjút, 148 bikát, 1 kecskét és 264 darab sertést. Kényszervágás két esetben történt. Egy kutya megfigyelés alatt állt. Az elköszött beteg szervek száma 34.

KÖZGAZDASÁG.

A szőlőtermés. *Bácsalmás*, jan. 14. Ahogy sok mindennel érezte a háború jó vagy rossz hatását, úgy a szőlők sem maradhettek ettől mentek. A szőlőknek persze csak a háború rossz hatásáról beszélhetünk. Mert ami a szőlőkre leginkább szükséges: a munkaerő és a rézgálic, azt a háború a legteljesebb értelemben lefoglalta magának. Főképen megfelelő munkaerő nélkül minden tennivaló a szőlőben csak kilóadás. Hisz ezt tudja minden szőlősgazda. Ez a két tényező, azt hiszem, mindenütt hiányzott, természetesen nálunk is. S ha még hozzáteszem, hogy a fagy is nagyon megviselte vidékünk szőlőit, akkor már előtünk lebeg az ismeretes siralmas kép. Hat-hét éve majdnem folyton ugyanazon kép s most még a háború hozzá, így már megérthetjük, hogy határunk 4800 kat. hód szőlőjéből tán ha kétharmad megvan még? Mert a nép is úgy megtanult alkalmazkodni a maga módja szerint, amint azt a kor kívánalmái és a gazdasági haszon magával hozza. A nép a kivágott szőlőterületekre kukoricát, krumplit vet s ha alkalmas a talaj, zabot. (Mellesleg megjegyzem, az egyoldali ármiximások a népet a vidéken is arra bírták, hogy zabot keveset vessen, de tömegesen vet kukoricát és zabot, abból kétszeres a haszna. Sajnos, hogy ezt a vezetőik nem veszik észre. Pedig ha a háború elhúzódik, abból baj is lehet.) Ami szőlőterület még meg van, annak egyik része be sincs fűve a gaz és dudva annyira felverte, hogy meg sem ismerni, hogy szőlő-e az! Kevés azon terület, mely jól lett volna védve. Sok reményünk tehát a jövőre nem igen lehet. Sokan közbe-közbe Perociddal védekeztek. Ezek egynémelyike dicséri a Perocidot, másik jórésze elveti azt. Jómagam nyers Perociddal védekeztem háromszor, jónak találtam, mégis végleges ítéletet nem mondhatok még. Időjárásunk tavaszi, fagy alig volt még. Gyakori esők az utat járhatatlanná tették, így a munka többnyire szünetel. Sok vinccél lakás le lesz bontva. Bor kevés van, eladásról most nem igen hallani, kisebb tételekért 320—330 koronát ígértek. Gyümölcsöket is elvitte a fagy. Cseresznyében almában mégis kevés maradt. Az almát eleinte 80—100 fillérről adták, később 120-ért, jelenleg az ára 3 korona. Az ipari árak a mezőgazdasági árakhoz képest horribilisen magasak, miért is a nép, különösen a szegényebbje, bizonyára nagy nélkülözéseknek van kitéve. Itt volna az ideje, hogy ezen segítve legyen. (Ifj. M. J.)

Új községi gazdakör Bácsszentivánon. F. hó 7-én 112 taggal megalakult a Bácsbodroger vármegyei gazdasági egyesületnek bácsszentiváni községi gazdaköre. Az egyes tisztségekre a következők lettek megválasztva: elnök Ott Vendel, alelnök Wahl János, titkár Vogl István tanító, pénztárnok Stefan Mihály, könyvtárnok Kleiner Lőrinc, az anyaegyesület igazgató választmányába kiküldött Szalay Zsigmond. Választmányi tagok: Szalay Zsigmond községi jegyző, Ziegler Jakab, Rakita László plébános, Peile Károly káplán, Krahl János. Gaszmann József, Schidő Mihály, Kerschner Mihály, Nahr János, Lencz József, Raap Lúdp, Kraszler József. Az alakuló közgyűlésen az anyaegyesületet Inhoff József egyesületi titkár képviselte, aki a vármegyei szövetségi központról tartott hosszabb gazdasági előadást.

Rézgálic. Illetékes helyről nyert értesülés szerint a földmívelésügyi minisztériumnak a jövő évi szőlőpermetezés céljaira máris 300 waggon rézgálic áll rendelkezésére. Ez a rézgálic már készen van, részint itt bent az országban, részint pedig még külföldön. Ennek a 300 waggon rézgálicnak a kiosztása már januárban meg fog kezdődni. Ezenfelül a további rézgálicmennyiségek beszerzése is folyamatban van. A földmívelésügyi miniszter a rézgálicot a folyó évben is a törvényhatóságok útján fogja kiosztani. A szőlősgazdáknak tehát nem a minisztériumhoz, hanem az alispánhoz kell fordulniok. A minisztérium által kiosztandó rézgálic ára még nincs

megállapítva, de az a jelenlegi viszonyok közt bizonyára olyan mérsékelt lesz, hogy kétségkívül lényeges befolyással lesz azoknak a hihetetlenül magas áraknak a csökkenésére, a mely áron a kereskedelmi forgalomban lévő rézgálicot az utóbbi időben árusították és mindenesetre tartózkodókká fogja tenni a szőlősgazdákat az ilyen tulajdona rézgálic vásárlása tekintetében.

Egyéves méncsikók állami vásárlása. A földmívelésiügyi miniszter felhívja mindazokat, kiknek legalább is négy darab oly saját neve és egyéves méncsikója van, melyek jóvérbőii származásúak, korukhoz képest jól fejlettek, erős csontúak, szabályos testalkatúak és azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebbeli sándéukukat a helynek (város, község, puszta, utolsó posta és vármegye), a hol a csikók állanak, valamint a csikók apai, anyai ágon való leszármazásának, nagyságának, színének és árának pontos megjelölésével a m. kir. földmívelésiügyi minisztériumhoz benyújtandó, egy koronás bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban, legkésőbb 1917. febr. 10-ig bejelenteni aziveskedjenek. Az ezen határidőn túl érkező, valamint a fenti bejelentési feltételeknek meg nem felelő bejelentések figyelembe nem vétetnek.

Szerkesztői üzenetek.

H. L., Kishegyes. Szerkesztőnk levélben válaszolt. B. F., Bácsföldvár. Amint levelünkben is jeleztük, készséggel állunk rendelkezésükre.

H. V., Bácskossuthfalva. Hétfőn postára tettük.

G. J., Eszék. A 10 koronát elküldtük Körömczy Ernő zombori apátplébánosnak, s megkértük, hogy adja oda valamely súlyosan rokkant katonának.

I. I. Szentamás-Bród. Az utról való szives megemlékezést köszönjük.

Föt. G. S., Katymár. A jóindulatu sorokat köszönjük.

M. M., Sztapár. Hétfőn postára tettük. Minden hiányzót szivesen pótolunk.

R. M., Csurog. Mások is kérjük.

M. K., Ujverbász. M. R. J. Bezdánban lakik. Neki szóló levelét oda küldtük.

T. Cs., Óbecse. Átadtuk az illetőnek.

Sz. K., Bácsalmás. Köszönjük. Csak buzgolkodjuk.

A vármegye hivatott vezéreinek példáját bátran követheti.

N. T., Jánoshalma. Már megtette az intézkedéseket ebben az irányban. Híveit fölkerlte, hogy körénk csoportosuljanak.

T. H., Mélykut. Sz. L. orsz. képviselő már megtette a széleskörű intézkedéseket, hogy a lapunk megerősítésére irányuló akcióit támogassa.

L. T., Palánka, B. H., Szépliget. Evetovits képviselő szintén intézkedett a jelzett irányban.

H. T., Zombor, V. S., Zenta. Lapunk december 29-iki számában Scultéy alispán neve alatt közölt »Bács-megye közönségéhez« című cikkben a rekvirálendő mennyiséget tévesen jeleztük 64.000-nek. Köztudomás szerint 640.000 métermázsát követelnek a vármegyétől.

Bácskossuthfalva. A második levelezőlapon jelzett számokkal már nem rendelkezünk.

Levelező, Ujvidék. A jelzett irányban való szándékát helyesljük. Igen okos gondolat. Néhány nap múlva írunk.

A kiadóhivatal vezetője: **Herz Nándor.**

Diszmagyar eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3-3

Ajánlok kötelezettség nélkül:

vöröshagymát a kor. 92.—, **foghagymát** a kor. 470.—, **hosszukás (makói) dug-hagymát** a kor. 750.—, **gömbölyű dug-hagymát** a kor. 750.—, **petrezselyem-gyökeret** a kor. 55.—, **sárgarépát** a kor. 45.—, **édes nemes tormát** a kor. 100.—, **cellert** a kor. 70.—, mind 100 kg.-ként, zsákai együtt, brutto, netto helyett ab vasut Makó, fele összeg előlegül beküldendő, hátralék utánvételezve leendő. — **Idei termésű makói fajta hagymag** a kor. 30.—, per 1 kg. **Idei termésű petrezselyemmag** hosszú, fehér, a kor. 10.— 1 kg. **Idei termésű sárgarépamag** a kor. 15.—, 1 kg.

Weisz Dezső, Makó.

Sürgőnycim: Weisz Dezső, Makó. 10-10

Olcsó pénzt 5-75-60% kamattal gyorsan közvetíti ifj. **Thalheimer Lajos** bankbizományos, a torzsai Takarékpénztár titkára **Torzsán.**

ROZSAPAPRIKÁT édes nemeset 25 K., rozsapaprikát felédeset 24 K., gulyáspaprikát 23 Koronáért kilóját utánvétellel szállít — **BOJA ISTVÁN SZEGED.** 10-9

300 holdas birtokot bérelnék. Ajánlatok a föl ételek megjelölésével **Hochmann Jenő** címére **Zsibóra.** (Szilágy megye.) 3-3

!! Halló Halló !! Pécs város legszebb és legjobb üzlete, a **Gambrinus** nagyvendéglő gyönyörű téli és nyári kerti helyiséggel ujonnan átalakítva, **betegség és hadbavonulás miatt azonnal eladó** házzal vagy ház nélkül! Bővebbet **Balogh György** vendéglősné. Pécs, Mór-utca 1. (Király-utca sarok.) 6-6

Eladó birtok.

Nagykároly város határában fekvő 350 magyar hold területű prima szántóföldből álló birtok jutányos áron és kedvező fizetési feltételek mellett eladó. A birtokon kellő gazdasági épületek vannak. Érdeklődőknek felvilágosítást készséggel nyújt a tulajdonos

Kaufmann Jenő

bankigazgató, **Nagykároly.** 3-1

HIRDETMÉNY.

A Kereskedelemügyi miniszter ur engedélyével a magyar kir. államvasutak a háboru tartama alatt — forgalmi díjok rővendékül — 18 ik életévüket még be nem töltött érttségi vizsgát teit ifjakat is alkalmaznak. Iy fjak folyamodványaikat születési és érettségi bizonyítvánnyal felszerelve — a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál (Budapest Andrássy ut 74.) adhatják be.

Az alkalmasnak talált folyamodókat 18 ik életévük betöltéséig illetőleg a szakvizsgák le tételéig kizárólag tanulás és kiképzés céljából fogják alkalmaztatni és lehetőleg eddigi lakhelyükön levő állomásokon azonnal beosztani, hogy továbbra is szülői elálás alatt maradhassanak. 18-ik életévük betöltésével rendszeres vasuti alkalmazottakká — forgalmi díjnokokká — válnak.

Eladó

gőztégla- és cserépgyár.

Kitünő fekvéssel a Tiszapartján. Legnagyobb termelőképessége évi tizenkét millió darab. Felszerelve modern zuzókkal, présekkel, gőzgéppel, szivattyuteleppel, (vizellátással a Tiszából). Szárítókkal, javító-műhellyel, gyárépületekkel, körkemencékkel, munkásházakkal, lakás és istállókkal. Iparvasut — tiszai állomással és hajókkal. — Elsőrangú kitermelhető (keramit gyártásra is alkalmas) anyaggal, mely évszázadokra elegendő. Részletesebb felvilágosítás ad a Torontál-Zichyfalvai Takarékpénztár igazgatója **Wagner Mihály.**

3-2

Ajánlok

a kereskedő uraknak

2000 pár különféle szegedi papucsot,
1000 pár kórházi bőrpapucsot,
1000 pár fatalpu, imitált felsőrészrel papucsot,
továbbá fatalpu bakancsokat.
Esetleg az egész raktárt az iparteleppel együtt eladom.

Kónya Ferenc

Első nagybecskereki papucs és lábbelgyár, **Nagybecskerek.**

3-2

Meghívó

a »Madarasi Takarékpénztár Rt.« 1917. február 26-án délután 2 órakor az intézet helyiségében tartandó

XII. évi rendes közgyűlésére.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése a lefolyt üzletéről.
2. A zárszámadások és mérleg beterjesztése, tárgyalása és az osztalék megállapítása.
3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
4. Egy helyettes igazgató és 10 igazgatósági tagnak 3 évre leendő választása.
5. Indítványok tárgyalása.
6. Jegyzőkönyv hitelesítő bizottság kiküldése.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Zármérleg 1916. december 31-én.

V A G Y O N		Összeg	T E H E R		Összeg
Pénztári készlet		35698 90	Részvénytőke		100000
Váltótárca		391513 22	Veszteségi tartalékalap		4000
Giró számla		591 87	Tartalékalap		38156 99
Folyó számlák		319587 61	Takarékbetét		613815 28
Értékpapír		20330	Fel nem vett osztalék		67 20
			Napibiztosok jelenléti díja		312
			Ez évi tiszta nyeresemény		11370 13
		767721 60			767721 60

Kelt Madarason, 1916. december 31-én.

BORBÁS MIHALY s. k. HARTYÁNYI ILLÉS s. k. Dr. MADARÁSZ LIPÓT s. k. VARGA SÁNDOR s. k.
könyvvezető. pénztárnok. vezérigazgató. h. igazgató.

BÓDI MIHALY s. k. DOHÁNY SÁMUEL s. k. GRACZA JÁNOS hadbv. INGUSZ LIPÓT s. k.
ig. tag. ig. tag. ig. tag. ig. tag.

KARLOVITZ ÁDÁM s. k. MÜLLER JÁNOS s. k. SZTUPOVSZKI BÓDOG hadbv.
ig. tag. ig. tag. ig. tag.

SZTUPOVSZKI SÁNDOR hadbv. VARGA ÁDÁM s. k. VINKÓ ISTVÁN s. k.
ig. tag. ig. tag. ig. tag.

Hogy ezen mérleg a kereskedelmi törvények 195. §-hoz mérten aláírott felügyelő bizottsági tagok által megvizsgáltván, a fő- és segédkönyvekkel összeegyeztetvén, mindenben azonosnak találtatott, igazoljuk.
Kelt Madarason, 1917. évi január hó 10-én.

KRISZTHÁBER SIMON s. k. NOVÁK FERENC s. k. VIDÁKOVITS BALÁZS s. k.
felügy. biz. tag. felügy. biz. elnök. felügy. biz. tag.

Meghívó.

Az **Adai Hitelintézet Részvénytársaság** részvényesei 1917. évi február hó 2-án délelőtt 8 és fél órakor Adán, az intézet irodahelyiségében tartandó

V. évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. A közgyűlési elnök és 2 jegyző-könyvi hitelesítő választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása, a tiszta nyereség felosztása iránti határozat és a felmentvény megadása.
4. Az elhalálozott egy igazgatósági, továbbá a kilépő egy igazgatósági és két felügyelő-bizottsági tag helyének új választás utján leendő betöltése.
5. Vezérigazgató javadalmazásának felmérése.
6. Esetleges indítványok.

Figyelemztetés. Az alapszabályok 19. §-a értelmében közgyűléseken csak személyesen megjelenő oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlés tartását megelőző utolsó napjáig nevére íratott és az a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a társaság pénztáránál szelvényeivel együtt letéteztett.

Mérleg-számla 1916. december 31-én.

Vagyon:

Pénztári készlet 36277 k. 24 f, Váltók 481047 k. 14 f, Kötelezvények 88408 k. 18 f, Saját értékpapírok 202835 k. 18 f, Adósok 439443 k. 31 f, Felszerelés 2'00 k., Ingatlan 984 k. 80 f. Összesen 1251095 k. 85 f.

Teher:

Részvénytőke 200000 k., Tartalékalap 18530 k., Betétek 958934 k. 71 f, Hitelezők 52655 k. 54 f, Átmeneti kamatok 4818 k. 37 f, Fel nem vett osztalék 286 k., Nyereség 15871 k. 23 f. Összesen 1251095 k. 85 f. — Ada, 1917. január 7-én. Ofner Adolf s. k. vezérigazgató, Nagypál József s. k. pénztárnok, a könyvelésért Wolf Mátyás s. k., — Kohn Simon s. k., Kirisits József s. k., Rosenbaum Izidor s. k., Müller Vilmos s. k., Perlesz Berthold s. k., Popovits Milán s. k. Ezen mérleg-számlát megvizsgáltuk és az intézeti fő- és segédkönyvekkel megegyezőnek találtuk. Király Lajos s. k., Ofner József s. k., Burkovics István s. k., Manheim Mór s. k., f. b.

Veszteség-nyereség számla 1916. évi december 31-én.

Veszteség:

Üzleti költség 1984 k. 76 f, Fizetések 8959 k. 92 f, Kamatok 33661 k. 31 f, Adók 10719 k. 45 f, Jogilleték 124 k. 94 f, Leírás a felszerelésből 232 k. 80 f, Jótékony cél 47 k., Nyereség mint egyenleg 15871 k. 23 f. Összesen 71601 k. 41 f.

Nyereség:

Nyereség áthozat 1915. évről 2678 k. 55 f, Kamatok 68365 k. 32 f, Jutalék 523 k. 54 f, Ingatlan jövedelem 34 k. Összesen 71601 k. 41 f. — Ada, 1917. január 7-én. Ofner Adolf s. k. vezérigazgató, Nagypál József s. k., pénztárnok, a könyvelésért Wolf Mátyás s. k. — Kohn Simon s. k., Kirisits József s. k., Rosenbaum Izidor s. k., Müller Vilmos s. k., Perlesz Berthold s. k., Popovits Milán s. k. igazgatósági tagok.

Ezen veszteség nyereség számlát megvizsgáltuk és az intézeti fő- és segédkönyvekkel megegyezőnek találtuk. Király Lajos s. k. Ofner József s. k., Burkovics István s. k., Manheim Mór s. k., felügyelő-bizottság.

Tisztelt közgyűlés!

A keresk. törvény 195 §-a értelmében jelentjük, hogy az Adai Hitelintézet r. t. c.

ügykezelését a lefolyt 1916. üzleti évben kötelességszerű figyelemmel kísértük, a pénztárt és egyéb vagyoni részeket több ízben megvizsgáltuk és mindanyiszor rendben levőnek találtuk.

Ugyszintén megvizsgáltuk az 1916. évi zárszámadást és azt valamint az igazgatóságnak a nyereség felosztását tárgyzó javaslatát helyesnek találtuk.

Ennélfogva csatlakozunk az igazgatóság ez irányu javaslatához, egyben pedig kérjük a t. közgyűlést, hogy a felmentvényt, úgy nekünk, mint az igazgatóságnak megadni sziveskedjék.

Ada, 1917. január 7-én.

Király Lajos s. k., Ofner József s. k., Manheim Mór s. k., Burkovics István s. k., felügy. biz. tagok.

7793/fig. 1916. szám.

Pályázati hirdetés.

Parrag községnél üresedésbe jött irnok végrehajtói

állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állással havi előleges részletekben kiszolgáltatandó évi 600 korona azaz hatszáz korona javadalom van egybe kötve.

Husvizsgálati képesítéssel bírók előnyben részesülnek. Ha képesítéssel nem bíró egyén választatik meg az állásra, köteles az illető a képesítést megszerezni. A husvizsgálati tanfolyam tartama és az azon való részvétel idején át 5 korona (öt korona) napi segélyben részesül a megválasztott a község pénztárából.

Teendőit a járási állatorvos és a községi jegyző állapítja meg, melyeken kívül a jegyzői irodában tartozik segédkezni.

Valamely zsláv nyelv tudása megkívántatik. Az okmányolt pályázati kérvények hozzám 1917 évi február hó 10-ig annál is inkább beadandók, mert az elkésletten érkezők figyelembe véve nem lesznek.

Palánka, 1917. év január hó 4 én.

Dr. Ritter Gyula,
tib főszolgabíró.

Meghívás

az Óbecsén székelő Bácsiszamelléki Takarékpénztár

rendes közgyűlésére,

mely 1917. évi február hó 4-én délután 3 órakor az intézet helyiségeiben fog megtartatni.

Napirend:

1. Két részvényes kijelölése a közgyűlés határozatképességének megállapítása céljából.
2. Három részvényes megválasztása a jegyzőkönyv hitelesítésére.
3. Az igazgatóság jelentése az 1916. évi működéséről, forgalomról és tisztviselői nyugdíjalap állapotáról, ugyanazon évi zárszámadásának (mérlegének) tárgyalása, az igazgatóság indítványa a nyereség felosztása iránt, a felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása.
4. Két igazgatósági tag választása.
5. Az igazgatóság és részvényesek indítványai.

Dr. Vojnics Vladan s. k. elnök.

Figyelemztetés. Az alapszabályok értelmében csak azon részvényes bír szavazati joggal, aki részvényét a szelvényekkel együtt a közgyűlés napjáig az igazgatóságnál leteszi és kinek nevére a részvény egy hónap óta a részvénykönyvbe beiratott.

Mérleg-számla 1916. december 31-én.

Vagyon:

Készpénz 34770 k. 47 f, Váltók 1613097 k. 94 f, Kötvények 26593 k., Jelzálog követelések 311381 k., Ingatlanok 46781 k. 46 f, Ingóságok és felszerelés 1964 k. 10 f, Értékpapírok 163263 k. 34 f, Előlegek 8235 k. 32 f, Folyószámla 192213 k. 67 f. — Összesen 2398300 k. 30 f.

Teher:

Részvénytőke 400000 k., Tartaléktőke 79833 k., Nyugdíjalap 22138 k. 04 f, Veszteségi alap 3900 k., Behajthatlan váltó leírása 183 k. 60 f = 3716 k. 40 f, Betétek 1715171 k. 53 f, Folyószámla 91602 k. 30 f, Átmeneti kamatok 30000 k., Átmeneti tételek 7930 k. 88 f, Osztalékok 1026 k. 70 f, Tantiemek 138 k. 10 f, Tiszta nyereség 46743 k. 35 f. — Összesen 2398300 k. 30 f.

Óbecsén 1916. évi december hó 31-én. Szokolovics Szvetozár s. k. pénztárnok, Dr. Vlahovics Iván s. k. vezérigazgató, Pavlovics Sztojan s. k. főkönyvelő. Igazgatóság tagjai: Dr. Dungyerszky Gédeon s. k., Dr. Vojnovics Vladan s. k., Dr. Martinovits Pál s. k., Sztepanov Jovan s. k., Vrbaski Szteván s. k., Poppovits Vojin s. k., Horváczki Glisa s. k., Ivánovits Sándor s. k. A fő- és segédkönyvekkel, a tárgyakkal és okmányokkal összehasonlítottván, rendben találtatott. Óbecsén, 1917. évi január hó 3-án. Felügyelő-bizottság: Arnovlyevics Szteván s. k., Gavanszky Milos s. k., Dr. Popovics Milán s. k.

Veszteség és nyereség-számla 1916. évi december 31-én.

Veszteség:

Betétek utáni kamatok 79995 k. 05 f, Nyugdíjalap kamat 556 k. 90 f, 10% tőkekamatadó 8055 k. 21 f, Viszontleszámitolási kam. 3256 k. 17 f, Folyószámla kamat 1651 k. 73 f, Adó és pótdadó 11833 k. 40 f, Betegsegélyző pénztári járulék 190 k. 35 f, Fizetések 16439 k. 98 f, Költségek és napidíjak 6856 k. 55 f, Leírás ingóságok és felsz. 247 k. 40 f, Osztalék utáni illeték 146 k. 80 f. **Egyenleg:** 60% osztalék 2000 részvényre á K 14.— 28000 k. 10% tartaléktőke dotát 4600 k. 5% veszteségi alapnak 2300 k. 10% igazgatóságnak 4600 k. 4% felügyelőbizottságnak 1840 k. 5% vezérigazgatónak 2300 k, 2% ügyésznek 920 k. 3% nyugdíjalapnak 1380 k. 1% közgyűlés rendelkező 460 k. Átvitel jövő üzletévre 343 k. 35 f, összeg 46743 k. 35 f. Összesen 175972 k. 89 f.

Nyereség:

Mult évi nyereség áthozat 355 k. 46 f, Váltók utáni kamat 113362 k. 64 f, Jelzálog követ. utáni kamat 37148 k. 14 f, Kötvények utáni kam. 1642 k. 28 f, Kam. más intézetektől 1095 k. 18 f, Előlegek utáni kamat 1320 k. 14 f, Ingatlanok utáni jövedelem 421 k. 80 f, Értékpapír kamat 6513 k, Folyószámla kamat 380 k. 66 f, Különbféle bevételek 2883 k. 49 f, Jutalék 2496 k. 80 f, Késedelmi kamat 8353 k. 30 f. Összesen 175972 k. 89 f.

Óbecsén, 1916. évi december hó 31-én. Szokolovics Szvetozár s. k. pénztárnok, Dr. Vlahovics Iván s. k. vezérigazgató, Pavlovics Sztojan s. k. főkönyvelő. Igazgatóság tagjai: Dr. Dungyerszky Gédeon s. k., Dr. Vojnovics Vladan s. k., Dr. Martinovits Pál s. k., Sztepanov Jovan s. k., Vrbaski Szteván s. k., Poppovits Vojin s. k., Horváczki Glisa s. k., Ivánovits Sándor s. k. A fő- és segédkönyvekkel, a tárgyakkal és okmányokkal összehasonlítottván, rendben találtatott. Óbecsén, 1917. évi január hó 3-án. Felügyelő-bizottság: Arnovlyevics Szteván s. k., Gavanszky Milos s. k., Dr. Popovics Milán s. k.

Diana sósborszesz

legjobban bevált házszer.

Kis üveg 60 fillér, közép üveg 1

K 50 fillér, nagy üveg 3 korona.

Főelárusítóhely **DIANA KRESKEDELMI R. T.**

eladási osztálya **BUDAPEST, Nádor utca 6.**

Szabadkai főraktár

KLEIN GÉZA

fűszer, festék és déligyümölcs kereskedése

Bakancsok

barna és fekete erős tehén bőrből munkások és foglyok részére, továbbá magasszáru barna, erős tehén és hasított bőrből, bőrtalp és kéreggel ugyiszintén női és gyermekcipők, jutányos árban, míg a készlet tart, utánvétrel kaphatók. — Megnem felelőt visszaveszem. — 50 év óta fennálló cég.

csizmák

ALTMAN IGNÁCZ, Törökszentmiklós.

Halastó bérbeadása.

Körtés község határában a vasútállomás közelében a Dr. Trischler Aladár és ísa tulajdonát képező cca 320 kat. hold területű

természetes halastó,

valamint néhány hold szántóföld és rét f. évi február hó 2-án d. e. 9 órakor Körtésen a község háza tanácstermében nyilvános árverés útján egy esetleg több évre haszonbérbe fog adani.

Közelebbi felvilágosítással készséggel szolgál a **község jegyzője Körtésen, u. p. Gádor Bács Bodrogvármegyében.**

IRODATISZT,

aki valamely kereskedésben (esetleg könyvkereskedésben) már alkalmazva volt, vagy kereskedelmi iskolát végzett, s aki a **magyar, német** esetleg a **szláv** levelezésben jártas, üzletben felvétetik.

Felvétetnek olyanok is, akik valamely politikai hatóságnál mint hivatalnokok alkalmazásban voltak, vagy ügyvédi, esetleg más irodában dolgoztak.

Kondíció állandó.

Ajánlatokat közvetlen alulirothoz intézendők.

Ivkovics György

könyvnyomda és könyvkötészet tulajdonosa.

UJVIDÉK.

81/917.

Pályázati hirdetmény.

Ujfutak községben hősi elhalálozás következtében megüresedett **irnoki állásra** pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy iskolai képzettségüket és eddig működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám **január 25-ig** annál is inkább terjesszék be, mert a később érkezőket nem veszem figyelembe.

Az állás javadalmazása évi 600 korona fizetés és 200 korona lakbér.

Ujvidék, 1917. év január hó 6.

Kulunchich Viktor,
főszolgabíró.

Eladó tehének, ökrök, bikák.

Bérlet letelte miatt pinzgau borjas és fejs tehének, tenyész bikák, növénydékmarha, jármos és hizó ökrök, továbbá kévekőtelek és takarmány eladók.

Özv. Hollaender Jenőné Szepesnádasd

u. p. és v. á. Szepesolaszi. 3-3

Hoffman Mihály Özvegye

lakásherendezési vállalata

TELEFON 400. **SZABADKÁN.** ALAPITTATOTT 1876

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

Szakértelem nélkül nincs kellő termés!

A szőlősgazdák nagyrésze évek óta azért szüretel oly keveset, mert szőlőit megfelelő gondozásban nem részesíti és borát helytelenül kezeli. Minden, a szőlő- és borgazdaság körébe tartozó munkára megtanít a

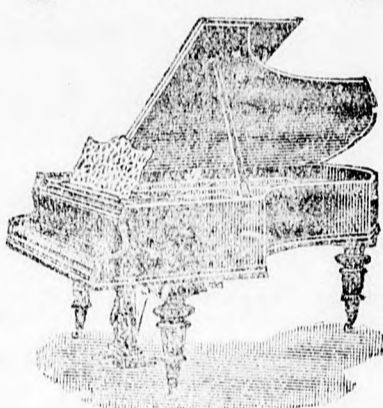
„BORÁSZATI LAPOK“

(szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Köztelek)

mely vasárnaponként jelenik meg. 3-3

Mutatványszámot kívánatra 3 héten át küld.

Raab Károly hangszerkészítő ZOMBOR

Ajánlja nagy

zongorarakárát.

Vétel készpénzfizetés és a legkedvezőbb részletfizetés mellett is.

— Használt zongorák vétele és eladása. — Zongorák javítása és hangolása.

VISZONTELADÓKNAK

PAPIR

és

KENDER

zsineget, kévekő-tőket, legolcsóbban szállít a 36 év óta legszolidabbnak elismert 5-3

FISCHER J. cég

zsinegnagykereskedése

zsák és ponyvagyrára

BUDAPEST, Nádor-u. 31/33.

Ponyvakölcsönzőintézet

6760/1916.

Csurogon

helyettesítés útján **2 segédjegyzői állás** betöltendő, — az egyiknek évi fizetése 2000 K. és 300 K. lakbér, a másiké 1700 K. fizetés és 300 K. lakbér.

Az állás 1917. január 1-én elfoglalandó. Aki az állásokra reflektál, az bizonyítványival felszerelt kérvényét adja be, esetleg személyesen a községi jegyzőnél jelentkezék. Csurog, 1916. dec. 17.

3-3

Községi jegyző.

Exhumálás

és elszállításra vonatkozó engedély, valamint a mérsékelt fuvar engedmény kieszközölésre és keresztülvitelre megbízásokat elvállal jutányos árban

HUNOALD ZSIGMOND

hullaszállítási vállalata

UJVIDÉK, II. Rákóczi Ferenc ut 61. sz.

Telefon interurbán 185. sz.

10-3

Burmann Sándor UJVIDÉK.

Alapított 1895-ben.

Vizsgázott **finom-puskaműves** hites szakértő.

Telefon interurbán 347.

Kitüntetve az ujvideki kirakatversenyen az aranyéremmel. Ajánlom dúsán felszerelt raktáramat **sportcikk- és fegyverekben**, valamint ismétlő pisztolyokban.

Nalsporthoz minden cikk raktáron. Régi fegyvereket cserébe veszek. Minden javítást olcsón és gyorsan végzek.

Összes **töltények** — fűlföldiek is, — valamint puskaporok raktáron. **Arjegyzéseket** kívánatra ingyen és bérmentve küldök.